

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 104.

V Ljubljani, v ponedeljek 7. maja 1900.

Letnik XXVIII.

„Il nemico eterno!“

Mason Grimaldi je vrgel nekaj te besede proti papeštvu in katoliški cerkvi. Il nemico eterno — večni sovražnik, večni nasprotnik! In mason Grimaldi se ni motil. Katoliška cerkev je res večna sovražnica, večna nasprotnica — laži! Zoper blodnje uma in sica, zoper naklepe pekla, zoper sile in moči temè se je borila vsekdar in se bo borila — in aeternum, na veke!

Če je te dni »Slovenski Narod« pobral te besede in si jih prisvojil, mu mi tega braniti ne moremo. On pač ve, zakaj se v boju zoper cerkev identificira z laškim framasanom Grimaldijem! A na nekaj bi ga opozorili, česar gotovo ni premislil, ko je zapisal zoper Rim te besede.

Il nemico eterno! Če se postavljate v boj zoper katoliško cerkev, v boj zoper papeža, v boj zoper Rim, je seveda Rim nasprotnik vaših težnj, ampak — nemico eterno, večni nasprotnik! Ali niste premislili, ko ste to zapisali, da zveni iz besede »eterno« oni drugi izrek: »Nen praevalent«? Nasprotnika, ki je večni, ne bodete premagali nikdar!

Dà, cerkev je večna, papeštvo je večno! Naši romarji, ki so prišli te dni iz Rima, vam lahko povedo da v Rimu to kameni govoré! Če pa njih ne marate slušati, ker ste preimenitni, da bi vi, gospodje, menili se s preprostim našim kmetičem, poslušajte vsaj svoje moze! Angleški zgodovinar Macaulay gotovo ni naš. Berite torej, kaj on pravi o katoliški cerkvi! Da bi bila božja ustanova, tega on čer ne veruje, sicer ne bi več mogel biti, tar je, ampak berite le, kaj pravi o cerkvi!

»Na tej zemlji, pravi Macaulay, ni tvorbe človeške politike in je nikdar ni bilo, ki bi v taki meri zaslužila, da jo raziskujemo, kakor je katoliška cerkev. Zgodovina te cerkve veže dve veliki dobi kulture, stari in novi vek. Nobene utanove ni v Evropi, ki nas vodila v čase, ko se je še dvigal iz panteona dim žrtev, ko so žirafe in tigri skakali po koloseju. Najponosnejše dinastije so v primeri z dolgo vrstjo rimskih papežev

od včera. To vrsto lahko zasledujemo nepretrgoma od papeža, ki je venčal Napoleona v XIX. stoletju, pa do onega, ki je venčal Pipina v VIII. stoletju, in veličanska dinastija prostira se še dalje čez čase Pipinove nazaj, dokler ne izgine v somraku pripovedk. In še vedno stoji papeštvo tu polno življenja in moči, dočim so vse države, ki so mu bile sodobne, že davno razpale v prah. Katoliška cerkev pošilja še vedno do krajev zemlje svoje misijonarje, in še vedno stopa sovražnim kraljem nasproti z isto močjo, s katero je nastopila nekaj zoper Atila. Število katoličanov je večje, kakor je bilo kdaj; kar je izgubila v starem svetu, si je obilno osvojila v novem svetu. Tudi resnično ne vidimo nobenih znamenj, da bi se že bližal konec nje kraljestva. Videla je začetek vseh vlad in vseh cerkvenih ustanov, kar jih je sedaj na svetu, doživeti in preživeti utegne tudi konec vseh. Bila je velika in slavna, preden so Saksi stopili na tla britanska, preden so Franki prekoračili Reno, tedaj, ko je v Antiohiji še slovela grška zgovornost, ko so v templu v Mekki molili še malike. In stati utegne v isti moči, ko bo kdaj kak potnik iz Nove Zelandije prišel na širono pustinjo, stopil na razmetane obloke londonskega mesta in risal razvaline cerkve sv. Pavla. Ako premislim strašne viharje, ki jih je prebila rimska cerkev, ne morem prav umeti, kako bi razpadla. Zares, ta cerkev je mojstersko delo človeške modrosti! V prošlem stoletju je bilo papeštvo tako ponižano, da je bilo v zasmeh brezvercem, da so jo celo protestantje bolj pomilovali, kakor sovražili, in ni čuda, da so celo bistrovidni opazovalci človeških zgodb mislili, da hode rimske cerkve konec. Gospodarila je brezverna oblast; papež je umiral v ječi; najvišji francoski prelaje so živeli v tujini od miloščine protestantov; najveličastnejše cerkve so bile izpremenjene v triumfske temple in v banketne dvorane političnih društev — v takih časih bi človek res pričakoval, da hode konec starodavnega kraljestva. A ni prišel konec! Arabci pripovedujejo, da so veliko piramido v Gizehu sezidali kralji iz predpotopne dobe in da je le ona izmed vseh človeških del premagala nasilje voda. Taka

je usoda papeštva. Velika povodenj jo je preplavila, a v valovju je ostalo neomajno, in ko je voda odtekla, je molelo samo izmed razvalin sveta, ki je prešel, in dvigalo se kvišku v solnčnem svitu. Holandske republike ni bilo več, izginila je nemška država, izginil benečanski veliki svèt, stara svičarska zveza, izginili so Burboni, francoski parlamenti, francosko plemstvo. A rimska cerkev je stala neizpremenjena!

Tako protestant veliki angleški zgodovinar Macaulay. Večnost cerkve je videl, le te vere mu je še manjkalo, da je ta večnost večnost božje moči. Mi pa imamo tudi to trdno vero — kdaj pa je človeška modrost zgradila tako stavbo in modrost katerega človeka? — in v tej veri bijemo boj z modernim brezverstvom. Težak je boj, marsikdo omahne v tem boju — žalost nam stiska srce, ko gledamo okrog po slovenski domovini — a le za hip nas ne zapusti trdno, neomajno prepričanje, da hode čas pometel tudi te nasprotnike, in naj bi bili gigantje! katoliška cerkev pa bo stala na veke!

Če torej sovražite cerkev, le sovražite jo — a vedite, da je kamen spotike. Padli bodete vi, in ne ona! Če mislite, da je »nemico«, vedite tudi, da je — »nemico eterno«, večni nasprotnik!

Shod obmejnih Slovencev v Jarenini.

Mnogobrojni politični shodi vsepovsod najbolj pospešujejo politično zavest med našim ljudstvom, ker živa govorjena beseda naredi večji utisek na človeka nego spisana. To dejstvo vedno bolj spoznavamo tudi ob severni meji slovenski. Shod, katerega je jareninsko politično društvo priredilo v nedeljo dne 29. aprila v Jarenini, je bil od vseh dosedanjih najlepši in najbolj obiskan. Bila je omenjeni dan zastopana na shodu jareninska župnija skoraj po vseh svojih zavednih posestnikih, tudi sosedov je precej došlo.

Govorniki so nastopili štirje; najprej sta govorila naša deželna poslanca Lendovšek in Robič, potem narodna posestnika Mlakar in Novak iz Slov. Bistrice.

Posl. Lendovšek je v navdušenem

govoru zbranim pojasnil krivice, ki se gode štajerskim Slovincem v šolskem oziru. Nemci se zovejo velik kulturni narod, kar tudi so, toda ubogim Slovincem ne privoščijo, da bi se potom narodne izobrazbe po narodnih učiliščih povzdignili do višje kulture. Le brati, pisati, računati naj bi se naučili, do višje izobrazbe Nemci Slovincem zapirajo pota, da bi nas temdalje lahko izrabljali kot sužnje. Ni ene slovenske gimnazije, niti realke, niti meščanske šole nam ne dajo, dasi nas je tretjina prebivalstva v deželi pa tudi tretjina vseh davkov naša. Še v ljudskih šolah zatirajo naš jezik. Ljudska šola ima namen otroke naučiti najpotrebnejšega v materinščini, ni pa zato, da bi se slovenski otroci učili le blažene nemščine. Nekaj se je itak uče, mi se temu tudi ne ustavljam; toda kdor se je hoče popolnoma naučiti, ima priliko za to v gimnazijah in realkah.

Dež. odbor štajerski ima za vsako malenkostno stvar dovolj denarja, za slovenske potrebščine pa ga nima. Graški jahalnici daje 400 gld., telovadnici 700 gld., drsališču 3742 gld. podpore na leto, ptujška gimnazija stane 15.861 gld., mariborska vinorejska šola pa 17.600 gld. To so nemški zavodi, za katere tudi Slovenci prispevajo. Nemci imajo vse, več nego jim treba, Slovenci ničesar. Slovenske paralele ne zaslužijo skoraj tega imena, kajti razum veronauka, latinščine, matematike in slovensčine se itak vsi drugi predmeti uče v nemščini.

Mnogo smo tudi krivi sami. Es beschwert sich niemand! je rekel nek okrajni glavar rodoljuba, ki ga je grajal, zakaj občinam ne dopisuje v slovensčini. Zato treba tirjati od Boga nam dano pravico. Vse nemške dopise vrnimo glavarstvu in drugim uradom in tirjajmo slovenske. Tirjajmo odločno slovenskih višjih učilišč: v Ptujju slov. dež. gimnazijo ali vsaj slov. paralelke, v Celju višjo slov. državno gimnazijo mesto dosedanjih samostojnih slov. gimn. razredov, vsaj šest slov. meščanskih šol, slov. višjo realko; več slov. obrtnih šol, popolnoma slovensko kmetijsko šolo in slov. učiteljske v Mariboru. Tudi se naj polovičarske paralele preosnujejo v popolnoma slovenske.

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

XIV.

Bruch, 10. aprila.

V Bismarcku sem pastiroval tri dni; z vspehom sem pravzadovoljen: velika večina je prejela svete zakramente. Pa kaj bi tudi ne? Saj jih je goreči gospod pastor vabil na vse mogoče načine: v cerkvi, v šoli po otrocih in privatno. In res, na cvetno nedeljo se je zbralo k pridigi toliko Slovencev, da je rekel gospod pastor: »Sam nisem vedel, da jih je toliko.« In pridigoval sem jim, pridigoval celo uro. Fo pravici povem: nisem prijatelj dolgih pridig; kar je čez pol ure, je preveč. Če se duhovnik na pridigo skrbno pripravi, lahko pove v pol uri več, ko drugi, ki celo uro govori tje v en dan. Če pa vidiš pred seboj toliko ljudij, ki leto in dan ne slišijo slovenske besede božje, in jih hočeš podučiti vsaj v najvažnejših resnicah svete vere, mine ti čas, da sam ne veš kedaj.

Koliko je bilo med poslušalci takih, ki leto in dan niso slišali besede božje v

svojem materinem jeziku! Saj tukaj še ni bilo slovenskega duhovnika. In kako vpliva taka pridiga na ljudi! »Ko bi imeli v fari duhovnika rojaka, bilo bi vse bolje. Gospod, ostanite pri nas.« Zraven mene sta sedeli dve ženski, ki sta celo pridigo jokali. Pa res, človeku se kar milo stori, če sliši slovensko pridigo. Spomni se na domovino in na srečne vesele nekdanje dni. In tukaj na tujem? Človek se trudi in muči, pa vendar ni srečen. Zares: ljubo doma, kdor ga ima. Denar sam še ne osreči človeka.

»Pa kam ste prejšnja leta hodili k spovedi?«

»V Hüllen, gospod, ali pa — nikamor.«

O tem hüllenskem »gospodu« sem čul pripovedovati že večkrat. Dobil je nekje slovensko izpraševanje vesti; to si je izpisal na list, in na drugo stran nemško prestavo. Pride k njemu kak Slovenec, izvleče gospod iz žepa ta list in bere grehe; spovedence pa odgovarja z da ali ne, in če treba, na prste pokaže število grehov. Ko nalaga pokoro, izvleče rožnivenec ter ga pokaže Slovincu; tudi ta potegne iz žepa svojega, prikimata jeden drugemu, pa sta zgovorjena.

Prav rabna knjiga po teh krajih je Anderlova »Pomoč bolnikom«, ki je sestav-

ljena, če se ne motim, v dvanajstih jezikih. Pastor v Bismarcku jo rabi pogostokrat. Tudi on je želel posnemati hüllenskega gospoda. Žal, nisem imel v mašni knjižnici nikakega izpraševanja vesti. Toda stoj! Spomnim se, da hranim v kovčegu katekizem, ki ga je izdala naša družba sv. Mohorja. Jezil sem se že sam na seboj, čemu da vlačim s seboj to knjigo. Pa glej, kakor nalašč ima katekizem v dodatku najpotrebnejše slovenske molitve in precej obširno izpraševanje vesti. Prinesem ga gospodu pastorku; bil ga je vesel bolj, kakor če bi mu podaril ne vem kaj. Prestavam mu v nemščino najpotrebnejše stvari, in bilo je ustrezno njemu, pa bo v sili postreženo tudi marsikateremu Slovincu.

Pokazal pa mi je gospod pastor hudo rano nekaterih Avstrijcev, tudi Slovencev, namreč divje zakone. Mlad fant bi se rad oženil; doma pozna pošteno kmečko dekle; piše po njo. Le ta pride, pa ne prinese s seboj dovolj dokumentov. Fant si je uredil stanovanje; za njo ne more najeti družega in posledica je: divji zakon. Vsi dušni pastirji so mi tožili, koliko imajo situostij, predno dobe Avstrijci potrebnih papirjev. Vsa stvar se zavleče časih čez pol leta. »Pa sem

jih parkrat že pošteno podrezal pod nos te avstrijske oblastnije. Pa vsak hoče biti nedolžen: županstvo zvrča krivdo na glavarstvo, glavarstvo pa na županstvo. In vendar je navadno jedno počasno istotako kakor drugo.«

Saj mlada človeka večinoma nista napačna; sicer spolnujeta zvesto svoje verske dolžnosti. Pa razmere jih silijo, živeti v grehu. In kdo je kriv tega greha? . . . Avstrijske oblastnije so znane vestfalskim dušnim pastirjem po svoji počasnosti.

Pripeti se včasih tudi, da slovenski župniki dopošljejo slovenske dokumente iz farnih matic. Prav je, dragi moji sobratje, da uradujete slovenski; kdor vodi dandanašnji še nemške matic, on se je preživel, on ne spada v dvajseto stoletje. Le za one Slovence, ki se selijo v tujino, naj bi se izdelovali latinski dokumenti; sicer mora dotičnik plačati samo za prestavo dvajset mark in ob enem se zadeva zavleče najmanj teden dni. Torej: ne quid nimis!

Prigodi se tudi, da Slovenec vzame za ženo Nemko protestantovko. Znana sta mi dosedaj dva slučaja v Sodingenu. Poročila sta se samo pred protestantovskim pastorkom; otroci so luteransko vzrejeni. Take za-

Tega nam seveda ne privoli deželnozborska večina, zato pa proč od Gradca. V Maribor moramo dobiti vse potrebne slov. deželne urade z slov. namestniškim oddelkom.

Da smo slov. posl. zapustili Gradec in svetu z jasnimi dokazi dokazali popolno upravičenost našega koraka, to Nemce peče. Pravo smo zadeli. Zato pa vsi v boj, ne omahnimo v borbi, Bog, ki nas do sedaj ni zapustil, nam gotovo tudi v bodoče ne bo odrekel pomoči. Vojskujemo se z Bogom; v trdnem zaupanju v njegovo gotovo pomoč delujmo za boljše bodočnost našega naroda in zmaga ne bo izostala, kajti kjer je pravica in resnica, tam je tudi Bog!

Posl. Robič je v svojem temeljitem prepričevalnem govoru zbranim volilcem pokazal, kako nas Nemci silno tlačijo v gospodarskem oziru. Slov. davčni denar se skoraj brez izjeme porablja za nemški del dežele, tudi v podporo »Südmarke«. Slovenci so izključeni iz deželnih služb. Čeravno sta za mesto ravnatelja mariborske vinorejske šole prosila med 13 prosilci tudi dva Slovence, ki sta imela najboljša in sama odlična spričevala, je vendar to mesto dobil pruski državljani; tudi mesto vrtnarja je dobil Prus. To je hvalisana nemška pravica!

Našim dijakom dež. odbor ne podeli nobene štipendije. Na celjski gimnaziji je celo nemško učiteljsko osebje predlagalo tri revne a pridne slovenske dijake, a deželni odbor se jih ni usmilil, nego je podelil štipendije Studentenheimovcem in sinovom Celjanov, ki so itak na gorkem. Za regulacijo Pesnice dež. odbor ničesar ne stori. Poslanec je že l. 1896 predlagal nujno regulacijo Pesnice, pa do danes se še ni ničesar storilo. Pač ko so izstopili poslanci, je vlada pritiskala na dež. odbor, da je ta moral poskrbeti takoj načrt in ga predložiti sedanji sesiji. Toda Nemcem to ni šlo v glavo; da bi veljal pred svetom ta načrt kot dokaz ljubezni do Slovencev, so si naročili nekaj premetenih slovenskih kmetov, katerim so se hoteli pokazati silno milostne z obljubo, da sedaj oni izvrše regulacijo Pesnice. Pa njih binavščina je postala kmalu splošno znana: ko je došla deputacija v Gradec, je bil načrt že izgotovljen, kar je bilo le delo vlade, pa ne nemških poslancev.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. maja.

Jezikovni načrt za Češko in Moravsko je po poročilu prške »Politik« sedaj definitivno rešen v ministerskem svetu in ga toraj vlada brez ovir lahko predloži zbornici. Ob enem s tem načrtom predloži vlada še več zakonskih osnov glede delitve okrožij in okrajev. Ker pa mora te predloge poprej odobriti še češki deželni zbor, bo imel ta priliko vendar le govoriti o jezikovnem načrtu.

Na notranje-političnem bojišču ni dosedaj še nikakih sprememb. Na dnevnem redu je prej ko slej obstrukcija in sicer seveda le mladočeška obstrukcija. To se ne-

kone pripoznavajo tukajšnja škofijstva kot veljavne; vendar pa je katoliški poročenec izobčen iz svete cerkve. Jeden izmed teh revežev je prišel tudi v cerkev k slovenski pridigi, in tudi drugače hodi k sveti maši; sicer se me je izogibal. Pravijo, da bo žena postala katoličanka, kakor hitro ji umrjo starši, ki so zagrizeni protestantje.

»Gospod kaplan, pridite gotovo še drugo leto; bilo je tako prijetno,« so me vabili ljudje. »Bismarcka ne smete nikdar izpustiti, gospod profesor,« mi je zatrjeval gospod pastor. »Imate dolge poletne počitnice; pridite na Vestfalsko; pri meni ostanete, kolikor časa hočete. O Velikem Šmarnu bova peljala „Estrajharje“ v Kevelar ob holandski meji.«

Zapustil sem Bismarck in najprijaznejšega gospoda župnika. »Pa vsaj prihodnje leto morate priti zopet in dalje časa ostati pri nas,« mi je dejal pri slovesu.

Zopet sem v Bruchu. Tukajšnji pastor se razlikuje od drugih po tem, da je bolj resnega značaja. Tem bolje, se človek pomeni tudi kaj resnega. Govorila sva o nemški in avstrijski politiki. »Vaš parlament,« mi je dejal, »to je sramota za Avstrijo; pri nas bi

kemu konservativnemu dopisniku dunajske »Informacije« zdi povsem neumestno. Pravi namreč mej drugim: Položaja na desnici sicer ne smemo precenjevati, vendar sem mnenja, da obstrukcije ni iskati tam, ali vsaj ne samo tam. Računati se mora ravnatoko z obstrukcijo levičarjev. Govor poslanca Mengerja je nekaka napoved, ki jo morejo prezreti le neizkušeni politiki. V nemški liberalni stranki, katera je grozno razburjena radi dunajskega vprašanja, kakor tudi pri Schönererjancih in socialnih demokratih gotovo ne manjka mnogo za obstrukcijo. Seveda še ni rešeno vprašanje, toda mogoča je taka rešitev. Nevarnost za vlado, parlament in ustavo je vedno pretila od leve strani in po mojem mnenju, jo je še tudi danes iskati na tej strani. — Mogoče, a precej neverjetno je, da bi levičarji nasprotovali vladi, s katero niso zadovoljni Čehi.

Lepe besede — a dejanja? V ponedeljkovi seji tirolskega deželnega zbora je odgovoril namestnik grof Merveldt na sledečo interpelacijo: Jeli c. kr. vlada voljna naročiti svojim organom, da odločneje postopajo proti časnistvu, ki onečašča vero in nrvnost, ter proti krivcem uvedo in z vsoto strogostjo izvedo subjektivno postopanje? Grof Merveldt je izjavil v ime vlade, da tudi ona prišteva vero in nrvnost mej ona pravna dobra, glede katerih zahteva javni interes, da se jim zagotovi zakonito varstvo, ako jih stavi v nevarnost javno časopisje. Ako bi se kedaj grešilo proti temu načelu, vlada gotovo ne bode odrekla svoje pomoči. Izbera sredstev, ki nam jih daje na razpolago sedanj v marsikakem oziru preosnove potrebni zakon, je pridržana za vsak posamni slučaj. — Besede so torej lepe, a kako se izvršujejo v dejanju, nam kaže dovolj jasno vsakdanja izkušnja.

Dve napitnici v Berlinu. V soboto je priredil cesar Viljem v kraljevem gradu dvorni obed na čast avstrijskemu cesarju, svojemu zavezniku Francu Jožefu. Pri ti priliki sta napila cesarja drug drugemu in njujine besede so važne v marsikakem oziru. Cesar Viljem, ki je prvi dvignil čašo, je imel, kakor je to že njegova navada, kar cel govor. Zahvaljeval se je avstrijskemu cesarju v svojem in v ime celega naroda za časten obisk; izjavil, da spozna njegov narod v visokem gostu zvestega prijatelja in zaveznika njegovega starega očeta, očeta in cesarja samega; temu zavezništvu se je sedaj še pridružila ljubezen in prijateljstvo. S svojim obiskom je pokazal avstrijski cesar, kako trdna in zanesljiva je trozveza, ki ni samo soglasje v mislih knezov, marveč se je tekom časa globoko uživala in se je ne more nič več raztrgati. Skupni interesi, skupna čutila vežejo tri narode že nad dvajset let, in akoravno prezirani in ostro kritikovani, so ohranili ti trije narodi mir in se smatrajo na vsem svetu kot zastava miru. Tako se klanja danes nemški narod modremu in najstarejšemu zavezniku te zveze. Proseč blagoslova za svojega mladega sina zaklical je cesar Viljem trikratni hurrah našemu vladarju. Nato je odgovoril cesar Franc Jožef:

kaj tacega ne bilo mogoče.« Povpraševal me je po »Los von Rom« - agitaciji; za to se Nemci sploh zelo zanimajo. »Na Češkem je mesto Aussig kar in corpore prestopilo k protestantom, od mežnarja do župnika. Kako more vlada kaj tacega trpeti?»

»E kaj,« sem dejal, »katoliška cerkev ne bo izgubila ničesar; protestanti se bodo pomnožili za nekaj brezvercev.«

Vestfalci in Porenci nočejo biti Prusi; sami se imenujejo »Rheinländer« je. Pri njih je kakor pri nas Prus prototip brezozirnega blaziranca. Leta 1866 je govorilo ljudstvo: »Prusi so premagali Avstrijo, ne: mi smo zmagali, dasiravno so tudi oni šli na vojsko.

Kako sodi vestfalska duhovščina o Bismarcku: »Vsakdo mora priznati, da je bil Bismarck mož železne volje in mož, kakor jih le malo rodi vsako stoletje. Seveda je bil v izbiri sredstev brezoziren, zlasti še nasproti katoliški cerkvi. Bil je pač protestant.« Stidi pa se jim njegovo češčenje in poveljevanje.

Z živo besedo mi je opisoval pasijonske igre v Oberammergau in me navduševal, naj jih grem gledat. Mož je obhodil mnogo sveta.

Ginjen po iskrenih besedah Vašega Velikanstva zahvaljujem se iz polnega srca za kraljevo pozdrav, katerega mi je pripravilo Vaše Velikanstvo, in spominjam se s toplim priznanjem krasnega vsprejema od strani glavnega mesta. Srečen sem, da mi je bilo dano v spolnitvi želje, katero sem že davno gojil, v krogu Vaših stisniti roko Vašemu Velikanstvu. Neomajno prijateljstvo, ki nas druži, tvori tudi dragoceno dobro naših držav in narodov. Razširjeno s zvestim sodelovanjem našega čestitega prijatelja in zaveznika Njegovega Velikanstva italijanskega kralja, pomeni to prijateljstvo za Evropo trajno poroštvo miru. Za gojitev tega uspešnega dela, katero sem imel srečo ustanoviti z Vašim slavnim starim očetom, pridobilo si je Vaše Velič. kot odločen varuh za vse dele te dragocene dedščine neminljivih zaslug. Z veselo nado na dolgotrajnost našega prijateljstva dvigam svoj kozarec na blagor Vašega Velikanstva in vse kraljeve rodbine. Živeli! — S tema napitnicama je z nova zapečaten trozveza, posebno je pa z govorom našega cesarja oveseljena Italija, ki je že menila, da so jo izbacnili iz nje.

V nemškem državnem zboru se vrši te dni razgovor o načinu pokritja večjih stroškov, ki jih zahteva pomnoženje nemške mornarice. Na vrsti sta pred vsem sprememba državnega kolkovnega zakona in pa carinski tarif, ki bodeta podlagi pri končnih sklepih budgetne komisije. Poslanec Richter je svaril poslance, naj ne bodo preradodarni, ker preti nevarnost, da se bo dovolilo več, nego se potrebuje. Novih davkov ni treba konečno dovoliti, marveč le za prihodnja leta, k večjemu do l. 1905, ker bi sicer s previsokimi dovolitvami zagledali beli danovi vladni načrti glede pomnoženja mornarice. — Poslancu se je gotovo zdelo, da vlada računa samo na to eventualnost.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. maja.

Nov naskok na slovenstvo. Žalosten proces, ki se vrši na naši severni meji na Koroškem in Štajerskem, zdi se našim nasprotnikom še prepočasen, dasi se nam očitno leto za letom krči ozemlje. Dasi nam javna šola potujičuje mladino, dasi nas vsa deželna in državna oblastva ovirajo na vsakem pokretu, dasi obstoje mogočna društva, zlasti »Schulvereine« in »Südmarck«, ki izpodkopujejo korenike našemu narodnemu drevesu, vendar ginemo Slovenci po mislih naših kulturnih sosedov še prepočasi. Izmislili so si v zadnjih dneh močnejše, uspešnejše sredstvo, da nas čim preje spravijo s sveta. Graška dnevnik, ki sta v službi nemške nenasitnosti, namreč »Tagespost« in »Grazer Tagblatt«, sta prinesla v nedeljski številki oklic, da naj se ustanovi za alpinske dežele, kakor je že v sudetskkih, »Südmärkische Volksbank« z jasnim namenom, da se nemški kapital organizuje proti nam. Brezdvomno prične ta banka v kratkem času svoje za nas osodepolno delovanje. Slovenska posestva bodo padala hitreje, nego doslej, v nemške roke, nemška obrt in trgovina bode uspešnejše, nego doslej, izpodrinjala našo. — Pogled v našo bodočnost bi bil brezupen, ako bi tudi mi sami ne imeli sredstva v rokah, s katerim lahko ta silni naskok nasprotnikov odbijamo. Imamo že nekaj gospodarskih organizacij, a za naše razmere še vse premalo. Nujno je potrebno, da preprežemo z gospodarskimi organizacijami vso zemljo, kolikor jo je še v naši lasti, in sicer moramo vse sloje našega naroda gospodarsko organizovati. Zlasti ob mejah, kjer je naval nasprotnikov najhujši, treba nam gostih in močnih gospodarskih društev. Obmejna gospodarska društva pa se bodo le s težko branila gospodarski premoči nemških napadovalcev, dokler obstoje vsako samo zase in brez tesne zveze z gospodarskimi društvami v sredini domovine. Zadnji čas je, da se napravi enotna zveza vseh gospodarskih društev za vse slovenske dežele, potrebno je, da naši večji denarni zavodi stopijo v ožjo dotiko z drugo gospodarsko organizacijo. »Naša straža«, ki naj varuje našo posest, spi, upamo, da vendar še ne nevzdravno smrtno spanje. Z ustanovitvijo südmärkine banke nastane za naš obstoj hujša nevarnost, kakor so bile vse dosedanje. Treba nam velike pozornosti, da nevar-

nost kako odvrnemo, zlasti »Naša straža« naj se v ti skrajno opasni dobi vzdrami in naposled vendar začne dejansko stražiti naše napadeno domovje.

Deželni zbor kranjski je v soboto popoldne z nemškimi in narodno-naprednimi glasovi sprejel premenjeni zakon o deželnem kulturnem svetu. Tako so napredniki razkrili vso tisto ljubezen do kmetskega ljudstva, s katero so ropotali pri obnem zboru »Kmetijske družbe«. Prišla je dalje na vsto uravnavava z zdravstvene službe. Dež. zakon iz l. 1888 uravnava zdravstvene službe v občinah. Pri izvrševanju tega zakona pa so se pokazali marsikateri nedostatki, katere je treba odpraviti. Sedaj je dež. odbor predložil premembo zakona, iz l. 1888. Tako se položča v novem zakonu, da okrožni zdravnik dokaže vsaj dveletno praktično službovane pri nastopu službe. Definitivno nastavljeim zdravnikom se zagotovi letnih 200 kon aktivitetne doklade. Vsaka vdova dobi neglede na plačilni razred 800 kron pokojnina na leto. § 9. določa, da se za plačevanje zdravstvenega osobja pobira v občini, kjer ma zdravnik svoj sedež, triodstotna, v drugih bolj oddaljenih občinah dveodstotna doklada na davke. Druge preembe se tiče drugih podrobnih določil. Sprejeto. Končno je upravni odsek poročal o samostalnem predlogu posl. Langerja, da se izda nova k lovske mu zakonu, po kateri b se zajca ob vsakem času v katast. obč. z večjimi vinogradi v brambo vinogradništva smelo pobijati. Upravni odsek je svoj predlog raztegnil in predlagal, da se v gopodarsko brambo kmeta zajca sploh izloči iz vrste lovske živali, ne pa samo po vinodnih krajih. Posl. Langer je govoril proti tej razširjavi in predlagal, da se vsprejme samo njegov predlog ne pa dodatek upravnega odseka. Posl. Pakiz in Zelen govorila sta za predlog upravnega odseka, češ, da je na korist sadjejeje. Sicer bi pa bilo zacev za lovcve tudi tako dosti, naj se vsprejme tudi najstrožji zakon. Dr. Tavčar je izjavil, da bode glasoval za predlog upravnega odseka, ker ako bi ne glasoval za to, bi se porabilo za agitacijo proti njemu. Pri glasovanju je bil vsprejet samo predlog Langerjev, predlog upravnega odseka je padl. Posl. Jelovšek je poročal o preložitvi okrajne ceste Trebnje-Čatež-Moravče pri Čatežu ter je bil sprejet predlog: V cestnem okraju Trebanjskem se nahajajo občinska cesta, ki se v Trebnjem od državne ceste odcepi in se stika v Račjem Selu z deželno cesto Radna-Mokronog-Velika Loka, se uvrsti med okrajne ceste. Dež. odboru se naroča, da radi izvršitve tega sklepa potrebno ukrene, glede izvršitve občinski cest Trebnje-Račje selo in Dol. Nemškavas Trebelno med okrajne ceste se je sprejel predlog: Prošnji okrajnih cestnih odborov Litija in Trebnje, da bi se razvejavil zakon o preložitvi okrajne ceste Trebnje-Čatež-Moravče pri Čatežu, se ne ugoti. Dež. odboru se naroča, da v svrhu izvršitve projekta, odobrenega za preložitve, čim prej mogoče potrebno ukrene. Posestniki iz Rodne so prosili, da se jim izplača odškodnina za odstojpljeni svet za deželno cesto Trebnje-Mirna. Poročevalec posl. Povše je izjavil, da je dež. stavbinski urad že prejel nakazilo za to in je torej prošnja rešena. O prošnji županstva Fara-Banjalka za ustanovitev zdravstvenega okrožja se je naročilo dež. odboru, da stopi v smislu prošnje v dogovor z vsemi pri tej stvari interesiranimi krogi in na podlagi teh poizvedeb stavi dež. zboru nasvete. Upravni odsek je priporočal, da se sprejme predlog posl. Hribarja, da se pozove vlado, naj bi se pri bodočem ljudskem štetju ne štelo po občevalnem jeziku, ampak po narodnosti. Dr. Schaffer je ogrdnjal ta predlog, da je »ohne Bedeutung«. Pričakovalo se je, da bo torej dr. Schaffer s svojimi tovariši glasoval za ta predlog, a predlog je bil vsprejet samo z glasovi slov. poslancev. S tem je bil dnevni red zadnje seje končan in deželni glavar Detela je povzel besedo, rekod: Visoka zbornica mi blagovoli dovoliti, da omejim sklepni govor na to, da zahvaljujem v imenu dež. zbora ekscel. g. dež. predsednika za njegovo požrtovalno uspešno delovanje v odsekih in v dež. zboru. Dalje se zahvaljujem gg. načelnikom in članom odsekov za njih marljivo,

trudapolno delovanje. Sklep dež. zbora daje dež. zboru veseli povod izražati čustva neomahljive zvestobe, udanosti in ljubezni do Nj. Veličanstva presv. cesarja z gorečo željo, da bi ga mili Bog ohranil, obvaroval in blagoslovil. Slava Nj. Velič. presv. cesarju. Zbornica se je z navdušenimi »Slava«-klici odzvala glavarjevemu pozivu, nakar je dež. glavar zaključil zasedanje dež. zbora.

Šolska debata v deželni zboru koroškem. Pri šolski debati v dež. zboru koroškem se je tudi letos oglašil slovenski poslanec Einspieler. Povdarjal je, da je del koroškega prebivalstva še vedno brezpraven, ker ima samo dolžnost plačevati davke, a nima niti toliko pravic, da bi se otroci mu podučevali v materinem jeziku. 80 utrakvističnih šol je jednojezičnih, ki imajo na spričevalih rubriko »slovenski jezik« — prazno. Oraž je otepal s frazami, da se z slovenščino nikamor ne more. Vrlo mu je odgovoril posl. Grafenauer. Zavrnil je Oraža, ki je trdil, da se Slovenec iz Zgornje in Spodnje Koroške ne ume, da tudi Tirolec Prusa ne ume, a to so dialekti, v šoli se pa ne uče dialekti. Če bo Oraž pisemsko slovenščino govoril, razumel ga bo vsakdo. Mi hočemo, da bi se delil prvotni pouk tri leta slovenski, potem naj se nekaj časa podučuje obligatno tudi nemški. Dobili smo o debati obširno izvirno poročilo, katero priobčimo prihodnjč.

Gospodarski boj na Koroškem. Nemški gospodarski zadrugi v Velikovecu je v soboto deželni zbor koroški dal 5000 kron brezobrestnega posojila in 5000 kron dodelil za podpiranje zadrugištva, se vé nemškega, v tekočem letu. Tudi vlado se je naprosilo dati subvencijo. Slovenski zadrugi v Sinčevsi pri Velikovecu se je odbila vsaka podpora iz deželnih sredstev. V člankih »Boj z dežel. premoženjem proti Slovincem« smo pred tednom pojasnili nagibe, ki so Nemce vodili pri pristranski razdelitvi podpor.

Dramatično društvo imelo bo de jutri v torek dne 8. t. m. zvečer ob 8. uri nadaljevanje letošnjega občnega zbora v mali čitalnični dvorani »Narodnega doma. Vzporred: volitve. — K obilni udeležbi vabi društveni odbor.

Imenovan je sodni pristav dr. Štefan Kraut okrajnim sodnikom v Logatcu.

Volitev tržaškega župana. V soboto je bil izvoljen tržaškim županom odvetnik dr. Sandrinelli, ki je dobil še-le v isti seji tržaško meščanstvo, in dr. Luzzatto prvim podžupanom. Edvard Rascovich je izvoljen drugim podžupanom. Županu so čestitali vsi svetniki razun Dompierija, prvemu podžupanu vsi razun članov democratice in Slovencev, drugemu vsi razun Slovencev.

Šolske vesti. Štajerski dež. šol. svet je imenoval stalnimi učiteljicami naslednje provizorične učiteljice: Emilija Muška v Št. Lorencu na Dravskem polju, Ana Zupančič v Št. Martinu, okraj Šoštanj, Terezina Alič na nemški šoli v Vitanju, Franja Freuensfeld pri Sv. Barbari, okraj ptujski, Ana Pfeifer pri sv. Margareti, okraj ptujski, Marija Trampuš v Frajhamu. Učiteljice za ročna dela so postale Viktorija Kutzner v Leitersberg Krčevini iz Št. Ilja, Karolina Rožker v Žusemu in Lokah, Alojzija Požegar pri Št. Martinu pri Vurnbergu, Antonija Bureda v Konjicah. Dovoljenje za možitev se je dalo ljudmili Lillek pri Novi cerkvi.

Štajerski deželni zbor je v petek rešil deželni proračun v vseh postavkah. Za uravnavo Pesnice dovoli dežela 26.000 kron, ako da država jednako svoto. Posebno živahna debata se je razvila glede imenovanja slov. deželnega šolskega nadzornika za Spod. Štajer. Oglasili so se seveda sami pristni Germani Stallner, baron Hackelberg in grof Stürgkh. Poslanec Stallner je izvedel baje iz zanesljivega vira, da se še letos ugoti zahtevi Slovencev. Zahvaljeval se je deželni odboru za korake, ki jih je storil proti imenovanju, in pozival ga, naj še dalje deluje v tem smislu. Grof Stürgkh mu je seveda pritrjeval, ter izjavil, da Slovenci nimajo nikakega (!) stvarnega razloga za svojo zahtevo. — Pri razpravi o ljudskem šolstvu je posl. Hagendorfer zagovarjal stališče katolikov glede pouka v ljudskih šolah.

Štajerske novice. Konkurzni izpit so delali v Mariboru č. gg. Jožef Mlasko, Štef. Lavac, Jožef Potovšek, Karol Presker, Fran. Šaloven. — Pri celjskem okrožnem sodišču

ste prazni dve svetniški mesti. Znani drž. pravdnik Ekel upa zasedati jedno teh mest drugo pa Doxat. Slovencev ne bo noben avanzoval. — Celjskemu županu Stigru so se poklonili vsi mestni uradniki ter mu izrazili zaupanje. Načelnik mestnih uradov Fürstbauer je hvalil vzorno poslovanje uprave in prosil župana, naj se ne umakne raz svojega mesta. Lastna hvala . . .

Zle posledice občinskih volitev v Celju. Kakor znano, sta višja komandanta mesta Celje Mravlag in Jabornegg izbičala celo rešto mestnih očetov iz občinske zbornice. Ti so sicer odšli, a novi ne morejo vstopiti, ker vse agende prejšnjega občinskega zastopa niso še rešene, za katere je treba kvalifikovane večine, katero bi tvorili izbaceni svetniki. Kako si bota Mravlag in Jabornegg pomagala iz te zagate, še ni doznano. — Drugo težkočo dela županski stolec. Jeden gori imenovanih bi rad zasedel častno in mastno mesto župana, za katero mu je njegov Hefajst pripravil umeten stolec, — a ljudstvo ga noče, nego zahteva Stigerja, — ta pa zopet kljubuje ljudski želji in noče več županovati. Tedaj kakor se vidi, imamo v Celju pravo pravcato »hinkende Gemeindevertretung«, kakoršno nam je dr. Mravlag skrpucal. Najhuje pa bo imela treti vsled zadnjih občinskih volitev zgodovinska važnost Celja, ker nas zapusti izbaceni »Schwiegevater der Weltgeschichte«. Dr. Stepischnegg je namreč v sveti jezi sklenil otresti prah svojih črevljev nad nehvaležnimi Celjani, za katere si je zbiral živo oglje na svoji dišeči glavi, — ter iti osrečovat Celovčane s svojo mogočnostjo. O trikrat srečni Celovec, katerega si je izvolil sam Wolfov tast za svoje bivališče, trikrat nesrečno Celje, katero zgubi svoj veleum!

Nedeljski počitek v Gradcu bodo bržkone imeli trgovski uslužbenci, ker so se zanj začeli potegovati z vso vnemo tudi socijalni demokratje. Ti so začeli razvijati živahno agitacijo, da ne sme noben delavec, noben član delavskih družin ob nedeljah kupovati. In pri nas?

Celovški mestni zbor je dovolil za podporo nemškega »Studentenheim«-a v Ptujju (!) 50 kron in ta sklep opravičil s težkim bojem, katerega imajo Nemci na Južno Štajerskem. Res, »skrbni« pa so naši nemški mestni očanci! Če pa štajerskih Nemcev ne more več kaj drugega rešiti, kakor teh 50 kron, potem je že slabo zanje! Boljše bi pa bilo, da bi se naš mestni zbor malo pobrigal za zanemarjeno celovško mladino, ki je brez vsake vzgoje in se brez nadzorstva klati po mestnih ulicah, kakor da »rešuje« južnoštajersko laži-nemstvo! — Dalje je mestni zbor sklenil, kupiti vodno silo krištofovega mlina na Rrki za 60.000 K. Potrebujejo to za elektrarno, za katero so se dela že pričela. — Tudi je mestni zbor sklenil resolucijo, s katero pozdravlja drugo železnično zvezo s Trstom ter se zahvaljuje poslancu Doberniku »za njegov marljiv trud pri rešitvi železničnega vprašanja.« Kaj je g. Dobernik tako posebnega storil zato, nam je neznan! Ali si morda pridobil posebnih zaslug s tem, da je v prvi vrsti med »obstrukcionisti« pomagal skozi tri leta zabranjevati vsako delo državne zbornice? — Celovška trgovinska zbornica je tudi s posebno resolucijo pozdravila novo železnico. »Mir.«

Iz Celovca se nam poroča, da lansko leto od koroškega dež. zbora sklenjeni lovski zakon ni dobil cesarjevega potrdila.

Koroške novice. Pri Št. Petru so našli v Glini utopljenega celovškega komija J. E., katerega so pogrešali že cel mesec. — V rabeljskem rudokopu se je dne 23. aprila ponesrečil 21letni rudar A. Wolf iz Št. Štefana ob Zili. Ko je streljal, zadel ga je strel, da je obležal mrtev na mestu. — V gozdu nad Hüttenbergom so našli mrtvega žandarmerijskega stražmojstra Eggera. Zadel ga je srčna kap. — Blizu Zgornje Bele je v neki bajti udirajoči se strop usmrtil posestnico A. Dolnik. — V Sörgu nad Št. Vidom sta se strela dva gostača, ki sta ga bila malo preveč »poluknila.« Gostač A. Salinger je obležal mrtev, njegovega druga pa so zaprli. — Razpisana je do koncem maja služba cestarja v šmohorskem okraju. Mesečna plača 36 kron. — Do 20. maja so razpisana dela za preložitve državne cestne izže-

lezne Kaple na Jezerski vrh med km 30-2 in 31-0. Stroški so proračunjeni na 30.136 K. — Uradna deželna učiteljska konferenca bo v Celovcu dne 17., 18. in 19. septembra. Na dnevnem redu je 8 obširnih poročil o raznih šolskih zadevah.

Deželni zbor goriški je dal ženski obrtni šoli »Šolskega Doma« 2000 kron. Vsprejel se je predlog dr. Rojcev, naj se da 150.000 gld. na razpolago dež. odboru za bolnišnične namene. V tej svoti je obsežen tudi denar za nakup sveta v bližini Gorice za zgradbo norišnice. Določil se je najeminski krajcar za Gorico na 8%. Dornberška občina se je razdelila. Sprejet je bil predlog, naj vlada da 100.000 kron, da se razdele okrajnim šolskim zalogom in da se pokrije z direktnimi in indirektnimi davki 250.000 kron za poboljšek učiteljem. Vlada se je izjavila, da bo skušala zvišati doneske za popravljane cest. Na interelacijo glede nastavljenja nemškega nacionalnih profesorjev na srednjih šolah v Gorici je vlada odgovorila s pohvalo tem profesorjem. Odboren je bil proračun, dalje je bil na dnevnem redu prispevek o šoli za ženska ročna dela »Šol. domu« in uravnava Soče. Nato je bil dež. zbor zaključen.

Umrl je dne 5. maja na domu na Trebelnem č. gospod Karol Zore, slovenski Salezijanec.

Umrla je dne 30. m. m. cerkvenika hči v Št. Vidu nad Ljubljano, Julija Jovan v 25. letu svoje dobe v ljubljanski bolnici. Bila je večletna cerkvena pevka, dobra igralka na domačem odru in občepriljubljena, kar nam priča mnogobrojna udeležba pogreba. Domači pevci so ji pod vodstvom gospoda Navinška zapeli nagrobnico.

Iz Št. Vida pri Zatičini. Trditve v »Slov. Narodu« z dne 28. aprila 1900 štev. 97, da svetnik Vencajz pritiska na gospodarski odbor Št. Vidski glede zgradbe vodovoda ali premestitve sodišča iz Stičine, je neresnična, kajti naš državni poslanec gosp. Vencajz se že eno leto sem in sicer od časa, kar je poslal »Slovincu« dotično izjavo, ne peča s temi vprašanji s Št. Vidskim vaškim odborom. On ni bil pri nobeni seji, in pisal ali odposlal nikake prošnje za odbor in se sploh, kakor je izjavil, namenoma s temi vprašanji ni pečal. Mi si štejemo z ozirom na lažnjivo poročilo »Narodovo« v dolžnost to javno osvedočiti. — Št. Vid dne 2. maja 1900. Gospodarski odbor: Franc Zadeln, načelnik, Jožef Laurič, tajnik, Anton Rojec, blagajnik, Ivan Marinčič.

Na Bledu je umrl Jernej Hribar, lastnik najstarejše hiše na Bledu.

Deseti brat — kje je? — V Špitaliču v kamniškem okraju. Tam biva zakonski par Gregor Drole, mlinar, in njegova žena Alojzija roj. Piskár iz Motnika, ki sta dobila deset sinov zaporedoma pa nobene hčere. Prvi sin Alojzij je bil rojen 3. julija 1881, za njim Peter, potem France, Janez, Blaž, Martin, Anton, Jakob, Miha in deseti brat: Ignacij, rojen 29. julija 1897. Pojde li deseti brat po svetu, zdaj še ne moremo povedati, ker je premajhen. A kakor kaže, zna dobiti cesar deset vojakov, ker vsi deseteri bratje žive in so čvrsti, krepki fantje. Tudi oče in mati sta zdrava. Ali ni to zanimiv slučaj? Pa naj pové, če kdo vé še za katero tako družino!

Ljubljanske novice. Lurško Mater Božjo pod Rožnikom, katero je popravil kipar g. Rovšek, je včeraj ob navzočnosti neštevilnega ljudstva vnovič blagoslovil frančiškanski župnik g. P. Hugolin Sattner. V lepem govoru je povdarjal, da se daje Materi Božji na slovesen način zadostženje radi groznega bogoskrunstva. Ljudstvo je po dovršenem blagoslovljenju šlo na Rožnik, kjer so bile litanije. — Godbo imamo! Včeraj je nastopila prvokrat nova godba ljubljanskega prostovoljnega društva, ki je imelo na čast svojemu patronu sv. Florijanu sv. mašo v Florijanski cerkvi. V slavnostnem sprevedu so korakala ognjegasna društva iz Ljubljane, Bizavika, Most, Škofljice, Brezovice, Štepanje Vasi, Viča, Št. Vida in Šiške, v skupnem številu 245 mož. Šiškarji so mej potom zgubili Kržišnika. Nova godba obstoji iz 25 večinoma mladih moči, ki so se šele nedavno pričele učiti. Za kratko dobo so dosegli že lep vspeh in če bodo vstrajni, obmolkniti bodo moral tudi tisti

ni škandal, a škandal je, da boljše nimamo« — Vstrajna turista. Čeha Ivan Koder in Filip Ballek Brodski sta se mudila včeraj v Ljubljani. Stavila sta, da bodeta v štirih mesecih prehodila peš in brez denarja progo Olomuc-Rim-Neapel. Prehodila sta že 5000 kilometrov. — Proti bogoskrunčema Kvasu in Škrlju vršila se bode sodnijska obravnava v sredo teden dopoldne pred tukajšnjim deželnim sodiščem. — Surovost. Včeraj popoldne je prišel z nekimi Kavčičem v gostilno pri Francelju na Rimski cesti neznan človek, ki je brez povoda, še predno je naročil kaj pijače, zagrabil posodo za sol in vdaril po glavi Bindarjevega poslovođa, kateremu se je iz rane pocedila kri. Poslali so po stražnika, ki je oba prijazna gosta spravil na rotovž. — Ognjegasci nafarbanj. Včeraj so se ljubljanski ognjegasci dobro imeli pri banketu v Ferlinčevi gostilni. Veseli so bili, da so spravili v društvo nazaj zopet gosp. Lenčka, ker bi se jih sicer včerajšnje slavnosti udeležilo minimalno število. Nakrat je nekdo telefoniral, da gori pod Tivoli. Razburjenost je bila pri Ferlinču velika. Telefonirali so na grad, ako ogenj se lahko počaka, in z Grada so dobili obvestilo, da ognja ni nikjer in da naj le mirno ostanejo pri Ferlinču. — Kaznovana ljubosumnost. Nabernik Marija ima svojega fanta, ki ji je bil zatožen, da ji ni posebno zvest. Zato se je danes hotela prepričati o resničnosti takih govoric. Fant je pri Dreherju za hlapca in danes zjutraj ob 3. uri je nakrat opazil, da ima strogo kontrolo, ker je stala Micka na straži. Fant je nepoklicano stražo nabunkal in ji zvil roko. Micka je neusmiljeno kričala. Pritekla je policija, ki je Micko poslala v bolnišnico, kjer si »cajta« roko in srce, fant je pa danes kislim obrazom jedel mestni ričet in poslušal, kako župan po stražnicah knjige zapira.

Hugo Badalič, odlični hrvatski pesnik in književnik, gimnazijski ravnatelj v Zagrebu, je umrl v 49 letu svoje dobe. — Pokoj mu!

Obesil se je v soboto popoldne posestnik Debelak iz Zlatega repa v velikolaškem okraju. Dobili so ga visečega na jermenu na neki bukvi v bližnjem gozdu. V Kosezah pri Trnovem na Notranjskem se je obesil krčmar Josip Samsa, radi družinskih razmer.

Z brzovlaka skočil je v soboto zvečer pri uhodu na južni kolodvor J. Benedik, 65 let stari posestnik iz Izlakov v litjskem okraju. Bil je popolno nepoškodovan.

Našla se je denarnica s 4 K 20 h in svetinjco. Dobiti jo je pri mestaem magistratu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. maja. Vlada jutri predloži načrt jezikovnega zakona za Čehe. Zakon je za Čehe ugoden in deli deželo po okrožjih. Tu navzoči poslanci izjavljajo, da Čehi nimajo povoda za obstrukcijo, ker ima desnica v jezikovnem odseku večino in je pripravljena ustreči Čehom za doseg popolne jednakopravnosti. Ker ima desnica tudi v plenumu večino, ji je omogočeno prodreti s svojimi spremembami, dočim bi pri češki obstrukciji bil lahko zakon v zbornici nespremenjen odobren. Vlada je pripravljena za vsak slučaj za preložitve in razpust zbornice. Razpust zbornice bi nastopil še-le po sklepu delegacij.

Dunaj, 5. maja. Vesti o odstopu češkega ministra Režeka izvirajo iz mladočeških krogov in so neresnične.

Dunaj, 7. maja. Porotna obravnava proti Hilsnerju se ne vrši v Chrudimu, marveč v Piseku.

Berolin, 7. maja. Po slovesnosti proglašenja polkoletnosti prestolonaslednika se je vršil zvečer dvorni obed, pri katerem je cesar Franc Jožef napil prestolonasledniku, želeč mu blagoslova božjega pri vstopu v javno življenje in pripravljanju za visoko a težavno dostojanstvo. Zvečer ob 10. uri se je odpejtal cesar proti Dunaju.

Pariz, 7. maja. Pri volitvah v zbornico je bilo izvoljenih 10 republikancev, 6 konservativcev, 4 radikalci, 8 nacijo-

2 Bonapartista. Izvršenih je 50 volitev, 30 bode ožjih volitev. Nacionálni in konservativni listi so polni člankov o zmagi in povdarjajo, da se njihovi poslanci pri ožjih volitvah še pomnože.

Vojska v Južni Afriki.

Lord Robertsove čete so toraj deloma že dosepele do reke Vet, od koder je le še nekaj milj do Winburga. Na jednom kraju je po njegovem poročilu konjenica že celo prekoračila imenovano reko. Obrežje so Buri sicer dobro zasedli, toda na celi črti se ne bodo mogli ustavljati.

Mafeking bo kmalu oproščen, ako Buri prej ne ponehajo z obleganjem. General Hunter je prekoračil reko Vaal pri Windsoru blizu Warrentona ter bo brzkone napal desno krilo pri Fourteen-Streamu zbranih Burov, ki se bodo seveda morali umakniti pritisku dveh armad. General Hunter ima 10.000 mož.

Kako se razvijo stvari v bližnji bodočnosti, seveda z ozirom na nejasnost angleških poročil, ni mogoče napovedati, gotovo je le toliko, da se Buri ne bodo mogli več uspešno ustavljati angleškemu prodiranju. In na ta slučaj že Buri tudi računajo. Iz Pretorije nameravajo namreč premestiti sedež transvalske vlade v Leytenburg (Lydenburg) na severo vzhodu od Pretorije, kamor se odcepi železnica Pretorija-Delagoa. V tem gorskem kraju hočejo počakati Buri konca dolgotrajne vojske.

London, 7. maja. Maršal Roberts brzojavlja 5. t. m.: Danes sem došel v kraj, ki je tri milje oddaljen od reke Vet. Buri se dobro zasedli nasprotno obrežje. Tri ure je streljalo nanje naše topništvo, a nismo si mogli priboriti prehoda čez reko. Mej tem pa je Huttonova infanterija na konjih obšla bursko desno krilo in prekoračila reko. Hamiltonova divizija je onemogočila združenje obeh burskih oddelkov. Konjenstvo je naskočilo Bure, ki so ušli in pustili na mestu ubite in ranjene. Bartonova brigada je včeraj severno od Riudama po kratkem boju pregnala Bure z njih postojank.

London, 7. maja. Lord Roberts brzojavlja iz Brandforta 4. t. m.: Infanterija na konjih je dospela do reke Vet, ki se vije nekako od Ladybranda mimo mesta Vet River - Siding ob železnici Bloemfontein - Kroonstadt. Ostale čete

selede jutri. Železnica do tu je popravljena.

Bruselj, 7. maja. Glasom brzovjavke iz Pretorije se je Delarey umaknil proti Kroonstadu, kjer ima general Botha zbranih 20.000 mož. Govori se, da je general Botha odredil, da se preneha z obleganjem Mafekinga. Pretorija se utrjuje dalje.

Po sklepu poročila.

London, 7. maja. Iz Mafekinga dohaja poročilo, da so Angleži mesto osvobodili in da je burski general kapitulariral s 3000 možmi. Vest dosedaj še ni uradno potrjena.

Umrli so:

V bolnišnici:

4. maja. Alojzija Lozar, dninarica, 48 let, neoplazma. — Peter Kavšek, dninar, 55 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
5	9. zveč.	736,4	14,7	sl. sever	jasno	
6	7. zjutr.	737,2	10,7	sl. vzh.	megla	0,0
	2. popol.	735,0	22,9	sr. jvzh.	del. oblak.	
6	9. zveč.	734,5	15,8	sl. jug.	jasno	
7	7. zjutr.	733,5	11,9	sr. svzh.	del. jasno	0,0
	2. popol.	731,4	22,6	p. m. jzah.	del. oblak.	

Srednja temperatura sobote 15,4°, normale: 12,7°
Srednja temperatura nedelje 16,5°, normale: 12,8°.

Lepa, velika prodajalna

z dvema skladiščema v Prešernovih ulicah, je za avgustov termin za oddati.

Natančneje pri 420 2-2

Ivanu Frischu

Marijin trg št. 3.

Pleskarska in v to stroko vstevajoča se stavbena in pohištvena dela izvršujeta in se pripravljata v naročila iz mesta in z dežele BRATA EBERL v Ljubljani, Frančiškanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence 13 11-1

Stanovanje

sestoječe iz treh sob z vsemi pritliklinami se takoj oddá na Sv. Petra nasipu št. 53.

Stanovanje

v Krojaških ulicah št. 1

obstoječe iz treh sob z vsemi pritliklinami, razgled na Glavni trg,

oddati je s 1. avgustom letos.

Natančneje se izve ondi v gostilni „pri Luni“ 325 3-1

VABILO 399 1-1

na

OBČNI ZBOR

„Kmetijskega društva v Rovtah pri Logatcu,

registr. zadruga z omejeno zavezo“,

kateri se bode vršil

v nedeljo dne 20. maja 1900

ob 3. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Vspored:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za leto 1899.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Razni nasveti.

Opomba. V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen, vrši se ob 4. uri isti dan drugi občni zbor na istem mestu in z istim vspeškom ter se bo sklepalo brez ozira na število navzočih udov.

V Rovtah, dne 5. maja 1900.

427 1-1

Načelstvo.

Na prodaj!

Prodá se iz proste roke na javni dražbi v nedeljo, dne 13. maja t. l., ob 4. uri popoldne

posestvo

v Železnikih hiš. št. 24, obstoječe iz hiše, v kateri je že nad 50 let gostilna, dalje hlev, ledenica, prodajalnica, dva vrta i. dr. Hiša stoji sredi trga, blizo cerkve, ima več sob pripravnih za prenočevanje tuincev in še več drugih ugodnosti. — Posestvo se prodá po najugodnejši ceni. 413 3-3
Več se izve pri županstvu v Železnikih.

Ivan Jax v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporoča po jako znižanih cenah

Dürkopp - Diana in Schladitz-eva kolesa

katera se odlikujejo po najboljšem materijalu, najpopolnejši sestavi, elegantni opravi in lahkem teku.

Ceniki se pošiljajo na željo zastoj in pošt-nine prosto.

V najem se dá takoj že mnogo let obstoječa

klobučarija

s primernimi prostori. — Natančneje se izve pri lastnici Ivani Tratar v Št. Vidu pri Zatičini, Dolenjsko. 423 3-2

Jahalni konj

4 do 6 let star, 16 pestij visok

se takoj kupi.

Naslov: Bruch, Villa Roseneck v Ljubljani. 415 3-3

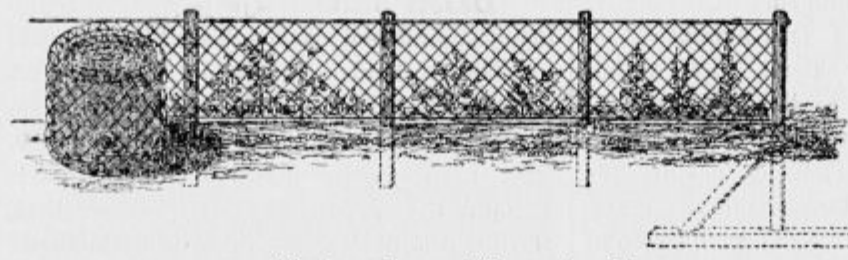
Razpošiljanje sukna samo privatnikom.

Odrezek, dolg 3:10 m, zadosten za jedno moško obleko, stane le	gld. 2:80 iz dobre	pristne ovčje volne.
	gld. 3:10 iz dobre	
	gld. 4:80 iz dobre	
	gld. 7:50 iz fine	
	gld. 8:70 iz fine	
	gld. 10:50 iz najfinejše	
	gld. 12:40 iz angleške	
	gld. 13:95 iz kangarana	

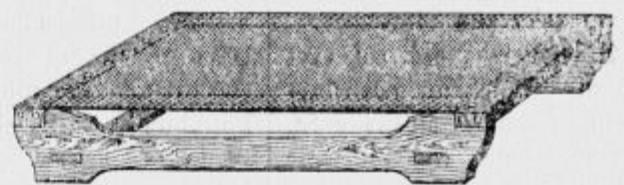
Odrezek za črno salonsko opravo 10 gld.
Blago za površnike meter od gld 3:25 više. ločen v mičnih barvah kos gld. 6- in gld. 9:95; pervien in dosking, blago za državne in železnične uradnike in za talarje sodnikov, najfinejši kangarni in cheviot, tudi uniforme za finančno stražo in orožnike itd. razpošilja po tovarniških cenah dobroznana, poštena
tovarniška založna sukna Kiesel-Amhof v Brnu.
Vzorci brezplačno franko. Pošiljanje natančno po vzorcu.
Pozor! P. n. občinstvo se zlasti opozarja na to, da se pri naravnostnem naročevanju blago dobi dokaj ceneje, kakor pri vmesnih prodajalcih. Trdka Kiesel-Amhof v Brnu razpošilja vse blago po pravih tovarniških cenah, brez pridejanega rab. ta. 147 12-12

Narejena sita in rešeta z lesenim obodom v vseh velikostih.

Ograja gozdov, pašnikov, vrtov itd.

Elastične posteljne mreže (Spiral-Drahtmatratzen) iz galvanizirane jeklene žice.

289 12-7

Karol Zupančič, Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetariskim in lesenim blagom.

Priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine iz žice, pletene s strojem po uzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kurnike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeljuje in ima veliko zalogo medene, pocinjene in železne tkanine za stroje, mlino, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mlino, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni. — Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Dunajska borza.

Dne 7. maja.	
Skupni državni dolg v notah	98:85
Skupni državni dolg v srebru	98:40
Avstrijska zlatna renta 4%	116:90
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98:10
Ogerska zlatna renta 4%	117:—
Ogerska kronska renta 4%, 200	92:50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	177:—
Kreditne delnice, 160 gld.	731:25
London vista	242:80
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118:32

20 mark	23:68
20 frankov (napoleondor)	19:27
Italijanski bankovci	91:—
C. kr. ceklini	11:34
Dne 5. maja.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168:50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158:50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	20:22
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96:—
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138:50
Dunavske vravnave srečke 5%	256:—

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108:50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95:—
Priporitne obveznice državne železnice	414:—
južne železnice 3%	325:—
južne železnice 5%	118:40
dolenjskih železnice 4%	99:50
Kreditne srečke, 100 gld.	400:—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335:—
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	42:—
Ogerskega	5
20:75	
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13:—
Rudolfove srečke, 10 gld.	63:50

Salmove srečke, 40 gld.	175:25
St. Genois srečke, 40 gld.	183:—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178:—
Ljubljanske srečke	49:—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	2:1:50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	622:—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	787:—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111:50
Splošna avstrijska stavbniška družba	186:—
Montanska družba avstr. pian.	58:25
Trbovejska prometarska družba, 70 gld.	440:—
Papirnih rubljev 100	255:25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.